

Stephan Francius, ansvarig för Postens frimärksutveckling.

I USA testas man klisterfrimärken, som man plockar från ark och trycker på kuvert utan att behöva slicka först. Det låter praktiskt, inte sant?

- Jo, och vi har redan testat tekniken här. I Kanada finns de och säkert kommer de i Sverige också. Men vi söker en bra framställningsform. Sverige är nästan det enda landet med frimärken i rullar. Självhäftande frimärken är tjockare. De kan inte rullas och vi måste lägga om hela hanteringssystemet.

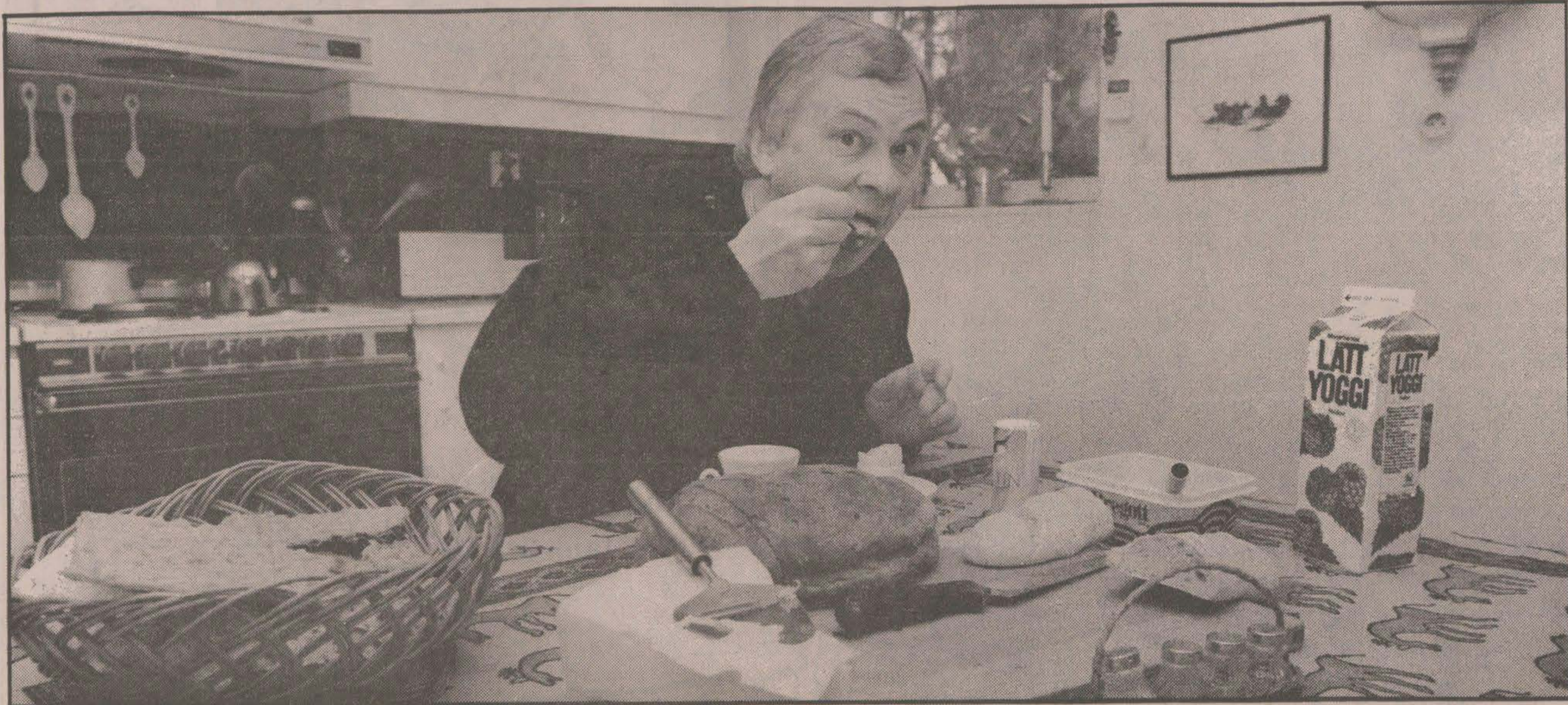
- Vi prövar allt möjligt nytt, en "häftpistol" för storkunderna t ex i stället för de tråkiga frimärksstämplarna.

SVENSKAN

Del 3

Lördagen den 25 november

Fyra års hårt arbete ligger bakom den nya kanalen TV 4, berättar chefen Ingemar Leijonborg vid en frukost i Täbyvillan. Foto: OWESJÖBLOM

Svenskt i TV 4 skall locka unga

- Jag är inte förvånad över att så många hört av sig. Jag hade väntat mig det, säger VD:n, glad och nöjd över gensvaret. Något bekräftar också; de gamla kollegerna med yrkeskunskunnande skall inte plockas över från Sveriges Television för att göra samma sak för den nya reklamkanalen, meningen är att detta skall bli något annat, ett komplement till licenskanalerna.

Mest svenskt

- Det kommer inte att bli en ny likriktad kanal fylld av flamsprogram som Kanal 1 och TV 2 alltmer blivit. Vår affärsidé är att det går att göra en kommersiell och kvalitativ TV som folk vill ha. Och tyngdpunkten skall vara svenska program, 70 procent av sändningstiden.

- Ja, javisst, jag hör att det låter högtidligt men inte säger så mycket, svarar han på den skeptiska följdfrågan och sammanfattar "fyrens" mål och inriktning:

- De som är mellan 25 och 50 år tittar inte så mycket på TV som andra grupper. Här är vår potentiella publik, fortsätter han och blir entusiastisk: - Medelåldern för producenterna på Sveriges Television är runt 50 år. Vi vill att våra skall vara runt 30. Vi skall bjuda på ett ungt och alert programutbud, som har sin tyngdpunkt sent på kvällarna. Ett nyhetsprogram inleder kvällsblocket klockan 22.00 och följs av program, inte nödvändigtvis underhållning, utan gärna debatter typ gamla Kvällsöppet eller dokumentärer, som riktar sig till den unga gruppens intressen.

Privat ekonomi

Nyheter i TV 4 skall vända sig till det som Ingemar Leijonborg kallar nutidsmänniskan. Därför kommer nyheter alla tiden att ta upp privatekonomi och troligtvis modern kultur och trender. De inköpta programmen skall också vara kompletterande. TV 4 skall leta i det icke engelskspråkiga Europa. I

Frankrike, Tyskland, det stora TV-landet Italien och det nya TV-landet Spanien. Och flamsprogrammen? (Exempelvis frågeprogram som Lagt kort ligger eller Femtann. Leijonborgs övers.)

- Jo, några skall ju vi också ha. Liksom fiction med bredd, (länga serie typ Varuhuset, SvD:s övers.) Dem skall vi sända mellan klockan 19.00 och 21.00, den största tittartiden. Då måste vi, som reklamkanal, slåss om alla tittare.

- Men en reklam-TV-kanal måste inte alltid slåss om alla TV-tittare, understryker han. Att göra TV-reklam är inte som att skjuta med hagelgevär.

Känd publik

Med det menar han att det även för reklamköparen är bra att veta vilken publik han riktar sig till. Det handlar om den sofistikerade programveckan liksom publikmätningen. Program som vänder sig till en speciell publik alternativt undersökningar som visar tydligt vilka som tittar på ett speciellt program. Detta är redan en verklighet för TV 4. Undersökningarna behövs, ty i nya TV 4 kommer ännu icke uppfunna programformer att uppstå.

- Men fråga mig inte vilka. Det är nämligen inte min sak att svara på eller hitta på. Det skall de minst fem och i bästa fall tio nya kreativa personer som kommer att finnas i vår programledning presentera.

Proffsen finns

Vad de heter vet han ännu inte. Kanske finns de bland de många som nu söker jobb på kanalen. Men de finns. Han delar inte uppfattning med de professionsbröder på Sveriges Television som inte tror att vi har kreativitet nog i Sverige för mer kanaler.

- Men vi måste också väga kvantitet för att få kvalitet. De som inte har råd att prova nya förmågor kommer inte att lyckas. Däremot måste vi vara försiktiga inledningsvis. Då kommer programmen att göras av beprövade proffs.

Till exempel Bo Rehnberg,

FRUKOST MED...

Ingemar Leijonborg, Chef TV4

Likt en välskriven genomtänkt och personlig PM står frukosten framdukad på den indiska duken på det Leijonborgska köksbordet. Väl förberedd tar Ingemar Leijonborg emot i den vita tegelvilla i Hägernäs i Täby som, inbäddad i den oansade trädgården, varit familjens borg i 17 år.

Väl förberedd, som den så gott som färdiga TV-kanal, nya TV 4, som han ju likt en magiker tycks veckla ut ur byxfickan, presenterad av jättebebisar i helsidesannonser i dagstidningarna. Det är inte trolleri, det är fyra års hårt och tålmodskrävande arbete som nu med nyfödda ögon sänder ut en sista fråga före starten i september: Kan Du arbeta hos oss?

Det är oändligt många som vill och förhållandevis få som får. Det har varit svårt att komma fram på telefon till Nordisk television TV 4, som växelns svar lyder numera.

före detta nöjeschef på TV, eller Ola Olsson, Varuhusets skapare, som båda värvats till TV 4.

Tänkte lika

Han var själv långt ifrån okänd i branschen - fictionchef och biträdande programdirektör i dåvarande TV 1, med 20 års erfarenhet av TV bakom sig - då Wallenbergsföretaget Incentive och Providentia valde att satsa på honom och parhästen Gunnar Bergvall. De traffades på en TV-konferens i New York, upptäckte att de tänkte lika i fråga om framtidens television och beslutade sig för att satsa gemensamt.

- Han kom från näringslivet och var analytiker, jag kunde mjukvaran, televisionen. Och de senaste åren på TV 1 med ständig penningbrist insåg jag att reklamfinansierad TV kan bli något bra både för TV och för publiken.

- Jag tror på TV-mediet. Jag vet inte hur många minuter per

dag svensken läser de där bilagorna, säger han och pekar på den ansenliga pappersbunt familjens morgontidningar, Svenskan och DN, utgör. Han minns plötsligt vem han talar med, ber diplomatiskt om ursäkt, men fortsätter:

- Jag vet att svensken tittar på TV i genomsnitt två timmar. TV är värt respekt och egen utveckling. Jag insåg också att jag skulle fungera bäst utanför Sveriges Television. Är man en initiativtagare går man ständigt in i väggar. (Han förvandlar vänsterhanden till en TV:s betongvägg och Leijonborgs höger förmår inte passera.)

Många hinder

- Det finns många hinder uppbyggda av byråkrati, konservatism och rädsla.

- Dessutom görs programmen alltför ofta för producenterna själva och för kollegerna, inte för publiken. Vad det beror på vet jag inte, det har blivit

en tradition, kanske för att alla är trygga inom statens murar.

Vi kommer in på TV-föraktet, det faktum att svensken skäms för att titta på TV.

- Och samtidigt bevakar svenska pressen TV på ett sätt som saknar motstycke i världen. TV är ju, när man tänker efter, inte särskilt viktigt. Men varför vi skäms för att vi ser på Dallas vet jag inte. Kanske har det med den gamla folkbildningstanken att göra: att TV skall lära. Det blir fullt med tidsfördriv. Samtidigt tycker jag inte att folkbildning passar särskilt bra i TV.

Litet senare talar vi om TV-favoriter, de som enligt Ingemar Leijonborg varit föregångare i vårt land: Åke Falck, som skapade embryot till "infotainment" kallat Halvsju, Ola Olsson, som gjorde vår första stora såppera Varuhuset, och Lars Molin, TV-dramats svenska mästare, med bland annat Badliv, Kunglig toalet och Tre kärlekar.

Tidsplanen, med titeln Nordisk television, utformades för fyra år sedan av Bergvall-Leijonborg. De kalkylerade med satellitutbyggnad och politisk utveckling och skisserade in program för den nya målgruppen.

Följt kalkylen

- Hittills har utvecklingen följt kalkylen till punkt och pricka, ja, det vill säga på 20 månader när, beroende på USA:s störtade rymdfärja och Frankrike, som tillfälligt stoppade sitt rymdprogram. Ett annat undantag: marknätet och utvecklingen mot en tredje reklamkanal via nätet har gått fortare än vi trott. Sverker Gustavssons utredning om TV-reklam pekar ju också på hur bråttom det är att komma i gång med en tredje fristående kanal.

Kinneviks TV 3 har betytt mycket för medieutvecklingen, inte minst för att bana väg för TV 4.

- De har gjort en del som vi trodde vi skulle göra, till exempel att bevisa kontrollnäm-

dens, det vill säga Kabelnämndens, tandlöshet. De har fått plöja för oss andra. Därmed är det inte säkert att de fått ett försprång. Vi har så olika koncept.

Fyra års planering utan att se något konkret resultat, är inte det frustrerande?

Tröttsam väntan

- Jo, visst har det varit svårt ibland, inte minst därför att duktiga medarbetare har tröttnat på att vänta och hoppat av.

Flera är också de som vill se ett konkret prov på hur denna nya kanal som med sin ägarstruktur (Providentia, Incentive, Föreningsbankernas bank, investeringsbolag, Natur och Kultur, SPP, LRF och nu senast TCO) och filosofi motsvarar den fristående reklamkanal som skisseras i den statliga utredningen om reklam-TV. Men kulturdepartementet är fortfarande tveksamt till TV 4 som marknätet kanalalternativ, och Kooperativa förbundet, som Nordisk Television under ett år samtalat med för att få som delägare har tills vidare bestämt sig för att avvakta.

Detta ser inte Leijonborg som något problem. Till att börja med satsar de via satellit (Tele-X är mest aktuell) och sedan på att "i någon form" vara med i det marknätet.

Under tiden hinner han roa sig med att bläddra igenom programmen i Kanal 1 och TV 2, se vad de blivande konkurrenterna bjuder och kanske hitta en begävd redaktör bakom något program.

- Det var länge sedan jag såg TV som en vanlig tittare och hade möjlighet att sjunka in i ett program, säger han.

Änglar favorit

Det finns ett undantag: Lagens Änglar, favoritprogrammet. Så bygger det också på ett ovanligt välskrivet, genomtänkt och personligt manus. Och kör inte en av de äldre advokaterna, i likhet med en svensk TV-chef, en större BMW?

Beata Arnborg

HALLÅ SVERIGE

Redaktör: Lars Östberg
Tel: 08/13 51 49

Fd rökare blir stora fanatiker

- Egentligen är det de allierade truppernas fel att så många svenska kvinnor i dag är rökare. Engelsmännen och amerikanerna vann bokstavligen andra världskriget med cigaretter dinglande i mungiporna.

Detta hävdar Margareta Haglund, avdelningsdirektör vid socialstyrelsens hälsouppllysning, enligt en artikel i Nerikes Allehanda.

Att soldater röker häftigt för att lugna nerverna kan vara förstället. De riskerar ju ändå livet, så inte går det att skrämja dem med hjärtinfarkt, kärlkramp eller lungcancer. Det fanns till och med ett märke under kriget, vars cigaretter var preparerade mot regn. Ytterligare en kemikalie att förbränna och suga i sig!

Artikeln illustreras med en bild av Humphrey Bogart. Han umgicks flitigt med skjutvapen, cigaretter och kvinnor. Så pass att han blev den som gav lungcancer ett ansikte, som det heter nu för tiden. Och eftersom kvinnor vill vara jämställda med mannen blev rökningen en symbol för kvinnans frigörelse, menar direktör Haglund.

- Banbrytare när det gällde att röka offentligt var presidenthustrun Eleanor Roosevelt, hävdas i artikeln. Så egentligen är det väl då hennes "fel" att så många kvinnor röker? Fast hon tillhörde ju, liksom Bogart, de allierade.

□ Hjältars vanor

Allt detta får vi veta genom reklamen, som utnyttjar hjältars och hjältinnors vanor, sägs det i artikeln. Råd och information måste vi dock ha, framgår det av en artikel i Sydsvenska Dagbladet. Hjärtopererade rökare måste opereras på nytt, därför att de inte fått någon professionell hjälp att sluta röka, skriver tidningen. Hur de nu kan ha undgått propagandan mot rökning?

- I dag är det inne att hoppa på rökarna och ge dem en rundpall, säger Sören Gyll i Expressen. Som VD för Procordia är han "högste chef" för tobaksförsäljningen i Sverige. Han röker själv och tror inte på förbud: - Och de värsta antirökarna är de som själva varit storrökare. Varför vet jag inte, säger direktör Gyll.

Men det inbillar jag mig att jag vet: Bortsett från att människor, som blivit frälsta eller konverterat, brukar slå över och bli fanatiker, så finns det en rationell förklaring. Har man överlevt en lungcancer med bara en lunga i behåll har man lite svårt för att andas ibland. Om då en, två eller tre personer i ett inte särskilt stort rum tänder var sin cigarett går det an. Men fyra eller fem blir en psykisk påfrestande.

□ Rökning smittar

Det känns som om man skulle kvävas. Sitter man instängd i en soffla flyr man inte i första taget. Man vill ju dessutom vara tolerant. Man försöker hårdna ut, medan tankarna på vad som händer med ens kvarvarande lunga maler i huvudet. Tills man i panik lämnar rummet för de tio minuter det tar att röka färdigt cigaretterna. Rökning smittar tack och lov, så alla rökare blossar och slutar samtidigt.

Detta är den psykiska orsaken till att somliga är så fanatiska antirökare. Det finns en fysisk också. Som när man gått upp för trappan i T-banan och andfädd när perongen för att mötas av ett moln av rök. Då kan man inte säga något på ett bra tag. Om nu någon över huvud taget vågar öppna munnen i Stockholms tunnelbana. Hälsosammare att knipa käft och bli fanatisk.

Annars är det så att vi storrökare, som straffats för vår synd, tycker att straffet borde ha en preventiv verkan. Därför tjuatar en del av oss. Trots att vi vet att det hjälper lika litet som hårda fängelsestraff förhindrar brottslighet. Ingen tänker ju åka fast för någon sjukdom.

LILLA GAJDEN

Stockholm i dag

Lag-SM i kendo

BIO Värsta gänget: En bra grundkurs i baseboll i form av en komedi med Tom Berger, Charlie Sheen och Corbin Bernsen.

TEATER Dramaten: Ett dockhem. Ibens klassiska äktenskapsdrama i regi av Ingmar Bergman med bla Pernilla Östergren och Per Mattson.

Scalateatern: Oblomov. Sven Wolter gör en formidabel inlevelseprestation i dramatiseringen av Ivan Gontjarovs roman.

UNDERHÅLLNING Börser: Öman & Palm med Björn Skifs.

KLASSISK MUSIK Sven Åberg och Peter Söderberg spelar modern musik på luta. Zum Tiroler, Munkbron 7, kl 20.

Margareta Hallin och Edith Thallaug sjunger Messa di Requiem av Verdi i Matteus kyrka kl 16.

Ensemble Modern från Frankfurt gästspelar i Berwaldhallen kl 15.

JAZZ Position Alpha, Fa-

sching, Kungsgatan 63, kl 20. Bjelkeruds Blue Five, Blues, Norrtullsgatan 6, kl 20.30. FOLKMUSIK The Folks Next Door. Irländsk folkmusik på Tre Backar, Tegnérgatan 12, kl 21.

POP OCH ROCK Magnus Uggla, Globen, kl 19.30.

VANDRINGAR Upptäck Djurgården. Vandringsklubben Stig Haglund, Samling vid Strandvägen 49, kl 13.

Historisk vandrings i Gamla Stan med Christopher O'Regan som ciceron. Samling vid Obeliskens, Slottsbacken kl 13. Även söndag.

FÖREDRAG Frihet-Jämlikhet-Vetenskap. Ett tjugotal föreläsningar av forskare vid Stockholms universitet mellan kl 11 och 15 i Hörsalarna, Södra huset Frescati.

VISNINGAR Camille Claudel. Skulpturställningen på Millesgården visas kl 14.

Snabbt moln. En föreställning av Robert Whitman på Moderna museet kl 15.

SPORT Budo, Lag-SM i kendo i Eriksdalshallen kl 10.

Karin Hoffmann